

Obchodzony niedawno Międzynarodowy Dzień Osób Starszych zwrócił uwagę na zróżnicowane potrzeby tej grupy społecznej. Wiele osób starszych dotkniętych jest niepełnosprawnością. Potrzebne są zatem nie tylko leki czy sprzęt rehabilitacyjny, ale również pokonanie wielu barier architektonicznych. Samorządy mogą w tym zakresie liczyć na współpracę z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Każdego roku PFRON transferuje znaczące środki do samorządów powiatowych – w przyszłym roku to będzie już miliard złotych. Ruszamy też z nowym, niezwykle ciekawym programem wsparcia – mówi Krzysztof Kaca, Naczelnik Wydziału do spraw Projektów w Departamencie do spraw Programów PFRON.

Niedawno obchodziliśmy Międzynarodowy Dzień Osób Starszych. Czy seniorzy również mogą skorzystać z działalności Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych?

Krzysztof Kaca: Duża część wśród osób z niepełnosprawnością to osoby w podeszłym wieku. Wspólnie z ZUS-em opracowaliśmy informator, który mówi o tym, jakie formy pomocy są dostępne dla seniorów. PFRON jest instytucją, która gromadzi środki finansowe i przeznacza je na różne zadania dotyczące rehabilitacji społecznej i zawodowej. Główną misją jest jednak rehabilitacja zawodowa, która może akurat nie w pełni jest skierowana do seniorów, aczkolwiek nie ma żadnych ograniczeń co do tego, by także seniorzy podejmowali zatrudnienie. Ale oprócz tego funkcjonuje poważny segment rehabilitacji społecznej. Zadania, z których mogą korzystać seniorzy w tym zakresie są realizowane przez powiaty. Każdego roku PFRON transferuje znaczące środki do samorządów powiatowych – w przyszłym roku to będzie już miliard złotych – na takie zadania jak likwidacja barier architektonicznych czy dostosowanie mieszkania osoby z niepełnosprawnością do jej potrzeb, remont łazienki i odpowiednie dostosowanie jej, wymianę drzwi, wykonanie podjazdu. Także jest to ważne działanie dla osób, które zmagają się z dysfunkcją narządu ruchu. Innym zadaniem jest dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne – mówimy tu o wózkach, kulach, różnego rodzaju protezach. Również o zaopatrzeniu w środki absorpcyjne czy też pomoce w postaci aparatów słuchowych. Te działania podejmujemy wspólnie z Narodowym Funduszem Zdrowia – Minister Zdrowia określa katalog urządzeń, które osoby z niepełnosprawnością mogą otrzymać z ubezpieczenia zdrowotnego, w tym oczywiście osoby starsze, a PFRON dodatkowo poprzez powiaty daje możliwość zwiększenia kwoty dofinansowania. NFZ finansuje to bowiem w pewnej części, natomiast dla osób z niepełnosprawnościami na ten cel przeznaczona jest specjalna pomoc, którą mogą otrzymać w powiatowych czy miejskich Centrach Pomocy Rodzinie.

Popularną formą wsparcia, z której korzystają osoby starsze są turnusy rehabilitacyjne czy dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego. Oferta jest zatem szeroka – oczywiście mówimy o osobach, które posiadają orzeczenie o niepełnosprawności, bowiem tylko wtedy PFRON może oferować swoje wsparcie.

Ruszył program asystenta dla osób z niepełnosprawnościami. Czy dotyczy on również osób starszych?

Krzysztof Kaca: Jak najbardziej, asystentura dotyczy też osób starszych i jest ona wieloaspektowa, może mieć różny charakter. W tym przypadku Fundusz działa głównie przez organizacje pozarządowe, czyli zadania asystenckie nie są bezpośrednio wpisane w naszą ustawę. Niemniej jednak zlecamy organizacjom pozarządowym zadania i to one świadczą później usługi asystenckie swoim podopiecznym.

Fundusz prowadzi też projekty, które są finansowane ze środków Unii Europejskiej. Tam opracowywane są różnego rodzaju modelowe rozwiązania – w tym zakresie usługi asystenckie również mogą być

wspierane.

Z jakich programów wsparcia PFRON mogą skorzystać samorządy?

Krzysztof Kaca: Środki, które w tym roku są przeznaczone dla samorządów powiatowych to -łącznie z obsługą - ponad miliard złotych. To około 20 procent więcej niż w roku ubiegłym. Kwestią istotną dla samorządów może być to, że w przyszłym roku planujemy przeznaczyć rekordowo duże środki na program „Aktywny Samorząd”, który uzupełnia te zadania ustawowe, które powiat realizuje ze środków PFRON. Program jest bardzo istotną pozycją w naszej ofercie, chcemy na niego przeznaczyć ponad 180 milionów złotych. Samorządy bardzo czynnie włączają się też w program Wyrównywania Różnic Między Regionami – w jego ramach jednostki samorządu terytorialnego mogą uzupełniać swoje potrzeby w zakresie likwidacji barier architektonicznych w urzędach czy w szkołach, mogą zakupywać pojazdy do przewozu osób z niepełnosprawnościami (mikrobusy i autobusy). Również na realizację tego programu w przyszłym roku planujemy przeznaczyć zwiększone środki – będą to 102 miliony złotych. Mamy też bardzo ciekawy nowy obszar wsparcia – jest to pomoc dla zarządców wspólnot mieszkaniowych czy też dla spółdzielni mieszkaniowych, товариств budownictwa społecznego i dla gmin. Służy on dostosowywaniu budynków wielorodzinnych i wyposażaniu je w urządzenia, które nie stanowią już – jak było często do tej pory – barier architektonicznych. Chodzi na przykład o dobudowanie windy czy budowę podjazdów. To dość istotna zmiana, gdyż do tej pory to konkretna osoba z niepełnosprawnością otrzymywała dofinansowanie na tego typu działania z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Teraz to podmioty prawne będą mogły składać wnioski do PFRON, by w sytuacji gdy osoby z niepełnosprawnością zamieszkują budynek móc dostosować jego część wspólną także do ich potrzeb. Liczymy, że w dłuższej perspektywie ten program znacznie poprawi dostępność zasobów mieszkaniowych dla osób niepełnosprawnych.